

Załącznik nr 2 - *Życiorys Zbigniewa Religi*

Zbigniew Eugeniusz Religa (ur. 16 grudnia 1938 w Miedniewicach, zm. 8 marca 2009 w Warszawie) – polski kardiochirurg i polityk. Senator RP III (1993–1997) i V kadencji (2001–2005). W latach 2005–2007 minister zdrowia w rządzie Kazimierza Marcinkiewicza, a następnie w rządzie Jarosława Kaczyńskiego. Od 2007 do 2009 poseł VI kadencji, Marszałek Senior. Członek Międzynarodowej Kapituły Orderu Uśmiechu. Kawaler i członek Kapituły Orderu Orła Białego.

Wykształcenie i kariera zawodowa

Po uzyskaniu w 1956 świadectwa dojrzałości w Szkole im. Bolesława Limanowskiego w Warszawie, rozpoczął studia na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Warszawie. Po ukończeniu studiów w latach 1963–1964 odbył staż podyplomowy, a następnie służbę wojskową (1964–1966). W 1966 rozpoczął pracę w Szpitalu Wolskim w Warszawie, uzyskując w tym czasie specjalizację I i II stopnia z chirurgii. Pracował tam do 1980.

Po zdaniu egzaminów w Educational Commission for Foreign Medical Graduates (ECFMG) uzyskał stypendium w Mercy Hospital w stanie Nowy Jork, po czym został oddelegowany na odbycie staży podyplomowych w USA: w 1973 z chirurgii naczyniowej oraz w 1975 z kardiochirurgii w Sinai Hospital w Detroit. W 1973 uzyskał stopień doktora nauk medycznych, a w 1981 - doktora habilitowanego. W latach 1980–1984 zajmował stanowisko docenta w Klinice Kardiochirurgii Instytutu Kardiologii w Warszawie. Od 1984 kierował Katedrą i Kliniką Kardiochirurgii w Zabrze.

W latach 1989–1991 był kierownikiem Kliniki Kardiochirurgii Centralnego Szpitala Klinicznego MSW w Warszawie. W 1990 został profesorem Śląskiej Akademii Medycznej, a w 1995 prezydent Lech Wałęsa nadał mu tytuł naukowy profesora nauk medycznych. W 1991 powołał do życia i został prezesem rady Fundacji Rozwoju Kardiochirurgii, która zajmuje się wdrażaniem do praktyki klinicznej najnowszych metod leczenia chorób serca, a także działalnością naukowo-badawczą i szerokim programem szkoleniowo-stypendialnym dla polskich i zagranicznych kadr medycznych.

Od 1998 pełnił funkcję krajowego specjalisty ds. kardiochirurgii. W latach 1996–1999 był rektorem Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach. W 1998 objął stanowisko kierownika II Kliniki Kardiochirurgii, a w 2001 - dyrektora Instytutu Kardiologii w Warszawie. W tym samym roku przeprowadził pierwszy w Polsce zabieg wstrzyknięcia do serca preparatu powodującego powstawanie nowych naczyń krwionośnych.

Przeszczepienie serca

15 sierpnia 1985 przeprowadził pierwszą operację na sercu, a 5 listopada tego samego roku zespół lekarzy pod jego kierownictwem przeprowadził pierwszy udany zabieg przeszczepienia serca w Polsce. Operacja odbyła się w Śląskim Centrum Chorób Serca (wówczas Wojewódzkim Ośrodku Kardiologii) w Zabrze. Dawcą serca był człowiek w stanie śpiączki. Po orzeczeniu śmierci mózgowej lekarze pobrali narząd i karetką przewieziono go z Warszawy do Zabrze. Biorcą był 62-letni rolnik z Krzepic, który po operacji przeżył dwa miesiące. Przyczyną śmierci była sepsa, a z powodu dużych dawek leków immunosupresyjnych - jego organizm nie zwalczył infekcji.

Dalszymi osiągnięciami były prace nad wykorzystaniem wszczepialnych urządzeń wspomagających pracę serca oraz nad wyprodukowaniem "sztucznego" serca. Zajął się tym utworzona z inicjatywy Zbigniewa Religi Pracownia Sztucznego Serca Śląskiej Akademii Medycznej w Zabrze.

W 1987 po jednej z kolejnych operacji przeszczepu serca Zbigniew Religa znalazł się na jednym ze zdjęć wykonanych dla magazynu "National Geographic" przez Jamesa Stanfielda, które zostało „fotografią roku” w tym piśmie, a także znalazło się wśród jego 100 najlepszych zdjęć. Na zdjęciu Zbigniew Religa siedzi wyczerpany przy stole operacyjnym, na którym leży zoperowany przez niego pacjent. W tle widać jego asystenta, który ze zmęczenia śpi w kącie sali.

Działalność polityczna

W latach 80. zaangażował się w działalność Patriotycznego Ruchu Odrodzenia Narodowego, z ramienia którego bez powodzenia startował w 1989 w wyborach do Senatu I kadencji. Od 1993 do 1997 (Senat III kadencji) i od 2001 do 2005 (Senat V kadencji) pełnił funkcję senatora (z województwa katowickiego, później z okręgu gliwickiego). Politycznie w 1993 zaangażował się w tworzenie Bezpartyjnego Bloku Wspierania Reform, z którego odszedł rok później, tworząc Partię Republikanie. W 2001 mandat senacki uzyskał z listy komitetu Blok Senat 2001 jako reprezentant Stronnictwa Konserwatywno-Ludowego.

3 kwietnia 2004 został przewodniczącym założonej przez siebie nowej partii politycznej pod nazwą Centrum. 27 listopada tego samego roku został jej honorowym przewodniczącym.

5 czerwca 2005 oficjalnie zgłosił swoją kandydaturę w wyborach prezydenckich jako kandydat niezależny. Poparcia udzieliły mu macierzysta Partia Centrum oraz Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe, Inicjatywa dla Polski, Stronnictwo Demokratyczne, Forum Emerytów i Rencistów, Chrześcijański Ruch Samorządowy, Inicjatywa Młodych i Związek Zawodowy Ojczyzna.

Jego komitet wyborczy został zarejestrowany 16 sierpnia 2005, jednak 2 września tego roku zrezygnował z ubiegania się o najwyższy urząd w państwie, jednocześnie udzielając poparcia kandydatowi Platformy Obywatelskiej Donaldowi Tuskowi. Później został przewodniczącym Komitetu Honorowego lidera PO.

Od 31 października 2005 do 14 lipca 2006 sprawował urząd ministra zdrowia w rządzie Kazimierza Marcinkiewicza, a następnie w rządzie Jarosława Kaczyńskiego (od 14 lipca 2006 do 7 września 2007 i od 10 września 2007 do 16 listopada 2007). Od 7 do 10 września 2007 był sekretarzem stanu w Ministerstwie Zdrowia i kierownikiem resortu. 4 lipca 2007 TVN24 podała, że Zbigniew Religa zagroził premierowi Jarosławowi Kaczyńskiemu dymisją, jeśli ten nie zaakceptuje jego pomysłów na reformę służby zdrowia, w tym na podwyżkę składki zdrowotnej do 13%. Pojawiały się też rozbieżności w sprawie reformy służby zdrowia między nim a wiceministrem zdrowia Bolesławem Piechą.

Jako minister zdrowia przeforował wprowadzenie od 2008 tzw. podatku Religi, w ramach którego ubezpieczyciele wykonywali ustawowy obowiązek przekazywania Narodowemu Funduszowi Zdrowia opłaty ryczałtowej w wysokości 12% składki z każdej polisy OC. Środki te miały być przeznaczone na finansowanie kosztów leczenia ofiar wypadków drogowych. Podatek ten został zniesiony z dniem 1 stycznia 2009.

W przedterminowych wyborach parlamentarnych w 2007 kandydował do Sejmu w okręgu gliwickim jako bezpartyjny z listy PiS, zdobył mandat z wynikiem 62 228 głosów. Wyznaczony przez prezydenta Lecha Kaczyńskiego jako marszałek-senior 5 listopada 2007 otworzył posiedzenie Sejmu VI kadencji.

Wcześniej w tym samym roku znalazł się w grupie osób, które z inicjatywy Artura Balazsa reaktywowały Stronnictwo Konserwatywno-Ludowe, zarejestrowane już po wyborach.

Choroba i śmierć

Przez wiele lat był nałogowym palaczem tytoniu. Przyznał też publicznie, że w latach 70. i na początku lat 80. nadużywał alkoholu. Skończył z tym, gdy *zaczął u siebie podejrzewać, że zaczyna być uzależniony*.

30 maja 2007 potwierdził przekazaną przez media informację o swojej chorobie – guzie lewego płuca. Dzień później przeszedł operację, która zakończyła się wycięciem komórek nowotworowych; odbyła się ona 11 dni po wykryciu guza. 5 czerwca tego samego roku został wypisany ze szpitala, tydzień później po wykonaniu badań stwierdzono, że cierpi na nowotwór złośliwy płuc. W tym samym miesiącu wrócił do pracy w Ministerstwie Zdrowia. W lutym 2008, po nawrocie choroby, został poddany operacji usunięcia nadnercza i chemioterapii. Przeszedł cztery operacje i dwa cykle chemioterapii.

W wywiadzie z października 2008, Zbigniew Religa powiedział:

- Każdy musi umrzeć. Dla mnie śmierć jest niczym, śmierć jest snem. Tłumaczę to sobie jeszcze tak: miałem ukochane miejsce w świecie – Wyspy Zielonego Przylądka. Ukochane było dawno temu, kiedy nie było tam tych wszystkich hoteli, tłumu turystów, hucznych imprez, a ja mogłem łowić ryby. Ale mnie na tych Wyspach nie ma. Nie żyję tam, nie żyję i już. To samo dotyczy innych miejsc na świecie. I naturalną kolejną rzeczą kiedyś nie będzie mnie też tu.

Zmarł 8 marca 2009. Został pochowany 13 marca tego samego roku na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach w Warszawie w tzw. alei profesorskiej (kwatery A-29). Był to pogrzeb świecki o charakterze państwowym z asystą kompanii honorowej Wojska Polskiego. Wzięli w nim udział m.in. prezydent Lech Kaczyński, marszałek Sejmu Bronisław Komorowski i premier Donald Tusk. Na pogrzebie odegrano melodię do "What a Wonderful World", ulubionej piosenki Zbigniewa Religi.

Życie prywatne

Żonaty z Anną Wajszczuk-Religa, adiunktem w Zakładzie Fizjologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Miał dwoje dzieci: córkę Małgorzatę i syna Grzegorza, który także został lekarzem kardiochirurgiem.

Był kibicem drużyny piłkarskiej Górnika Zabrze. Z przekonania był ateistą.

Osiągnięcia

Nagrody i odznaczenia

- Order Orła Białego (2008),
- Krzyż Wielki Orderu Odrodzenia Polski (2 października 1998 - postanowieniem prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego *w uznaniu wybitnych osiągnięć w pracy naukowo-badawczej i*

dydaktycznej w dziedzinie medycyny, za zasługi dla rozwoju naukowej współpracy międzynarodowej),

- Krzyż Komandorski z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski (1995),
- Kawaler Orderu Uśmiechu,
- Medal im. Tadeusza Kotarbińskiego przyznawany przez Komitet Badań Naukowych (2004),
- Medal im. Tadeusza Orłowskiego Polskiego Towarzystwa Chirurgicznego,
- Medal Gloria Medicinae Polskiego Towarzystwa Lekarskiego,
- Złoty medal Stowarzyszenia Lekarzy Polskich *Medicus* w Nowym Jorku,
- Nagroda im. Alfreda Jurzykowskiego w Nowym Jorku,
- Krzyż Komandorski Orderu Wynalazczości nadany przez Najwyższą Komisję Odznaczeń Królestwa Belgii,
- *Doctor honoris causa* Lwowskiego Uniwersytetu Medycznego, Akademii Medycznej w Warszawie, Śląskiej Akademii Medycznej, Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, Uniwersytetu w Opolu,
- Honorowy Obywatel Miasta Zabrze (16 września 2002),
- Patron Szkoły Podstawowej w Miedniewicach (od 1998),
- Honorowy patron Fundacji Rozwoju Kardiologii.

Programy naukowo-badawcze

- transplantacje serca i płuc,
- chirurgiczne leczenie niewydolności mięśnia sercowego,
- kliniczne zastosowanie sztucznego serca,
- stworzenie polskiej zastawki biologicznej i prototypu sztucznego serca,
- operacyjne leczenie zatorowości płucnej.

Wybrane publikacje

Był autorem lub współautorem ponad 160 prac naukowych, ponad 100 prelekcji oraz 3 książek i 2 wywiadów-rzek:

- *Zarys kardiologii*, 1993 (pierwszy w Polsce podręcznik z dziedziny kardiologii), ISBN 83-200-1732-7,
- *Przeszczep serca*, 1998, ISBN 83-906412-2-4,
- *Kardiologia dziecięca*, 2003 (praca zbiorowa), ISBN 83-7164-338-1,
- *Serce do polityki: Rozmowa ze Zbigniewem Religą*, 2006 (wywiad rzeka przeprowadzony przez Huberta Swolkienia), ISBN 83-922904-0-2,
- *Zbigniew Religa. Człowiek z sercem w dłoni*, 2009 (wywiad rzeka przeprowadzony przez Jana Osieckiego), ISBN 978-83-7648-019-0.

Członkostwo w towarzystwach naukowych

- International Society for Heart Transplantation,
- European Association for Cardio-Thoracic Surgeons,
- European Society of Artificial Organs,
- American College of Angiology,
- Polskie Towarzystwo Chirurgiczne,
- Polskie Towarzystwo Kardiologiczne,
- Polskie Towarzystwo Transplantologiczne.

Źródło: http://pl.wikipedia.org/wiki/Zbigniew_Religa